

Door een onderzoek naar den invloed van onttrekking van zuurstof en die van zuurstof in overmaat op het leven der leptospiren, wordt aangetoond, dat de verwekker der ziekte van WEIL een obligaat aëroob micro-organisme is.

Met de methode van gefractioneerde filtratie, zooals die door MOCHTAR met succes is toegepast met den BERCKEFELD-filter, gelukt het ook, de leptospiren den E.K. filter van SEITZ te doen passeeren. De resultaten zijn echter wisselend, hetgeen schrijver niet geheel kan verklaren. Jammer is het in verband hiermede, dat geen mededeeling gedaan wordt van den negatieven druk, waar mede gewerkt is en van den duur der filtratie. De eerste is bij het werken met den SEITZ-filter in het bijzonder van belang, daar deze van invloed is, zoowel op de stroomsnelheid als (door compressie) op de dichtheid van den filter. De duur der filtratie kan eveneens invloed uitoefenen, daar bij leptospiren ook de mogelijkheid van een actieve passage niet uit het oog mag worden verloren.

Interessant is intusschen de door schrijver geopperde suggestie van absorptiemogelijkheden, waarbij electriche invloeden in het spel zouden kunnen zijn.

DINGER.

Bücher der ärztlichen Praxis. No. 13. *Säuglingsernährung* door Prof. Dr. AUGUST REUSS, JULIUS SPRINGER, Berlijn en Weenen 1929. Prijs mark 3.

Dit boekje bevat tal van nuttige wenken, waaruit blijkt, dat hier iemand aan het woord is, die over een zeer groote ervaring op het gebied der zuigelingenvoeding beschikt. Zoo wordt er o.a. op gewezen, dat men de z.g. diarrhoe bij zeer jonge zuigelingen niet moet „behandelen” met een theediët en tijdelijke stopzetting van de borstvoeding.

De hoeveelheid voedsel besprekende, welke voor de verschillende leeftijden noodig is, behandelt de schrijver naast een systeem, dat geheel op de practijk is ingesteld, ook de methodes volgens welke de benodigde hoeveelheid calorïën is uit te rekenen. Het is begrijpelijk, dat in een te Weenen verschijnend werkje ook aan de methode van VON PIRQUET eenige duidelijke en overzichtelijke bladzijden zijn besteed.

Hier en daar verschilt de methode van voeding voor gezonde zuigelingen nogal van de in Nederland gebruikelijke. Zoo geeft de schrijver, ongeacht den leeftijd, bijna steeds het melk-watmengsel in een verhouding van twee tot een. De hoeveelheid suiker, die toegevoegd wordt, is veel grooter dan wij hier plegen te geven. Bij de moeilijkheden bij de voeding van vroeggeborenen wordt o.a. aangeraden geconcentreerd voedsel te geven in den vorm van moedermelk, waarbij met behulp van riet- en moutsuiker het suikergehalte tot niet minder dan 17 pCt. wordt verhoogd. Het heeft referent verwonderd, dat bij de bespreking der te nemen maatregelen, indien de moeder aan open tuberculose lijdt, het B. C. G. niet wordt vermeld.

Ondanks bovenstaande verschillen met de opvattingen hier te lande bevat het boekje voor den jongen arts, die zich gaat vestigen

tal van raadgevingen, waarmede hij in de practijk zijn voordeel kan doen en welke alle liggen op een terrein, waarover bij het onderwijs in de kliniek uit den aard der zaak vaak weinig wordt gesproken.

M. DE BRUIN.

Dr. FRITZ SCHIFF, *Die Technik der Blutgruppenuntersuchung für Kliniker und Gerichtsärzte*, Zweite Vermehrte Auflage. Berlin, JULIUS SPRINGER 1929. 91 bldz. Prijs 8.60 mark.

Het was te verwachten, dat een tweede druk van een boekje over de techniek der bloedgroepen na verloop van drie jaren meer dan een eenvoudige herdruk zou worden, wilde het aan de eischen van den tijd beantwoorden. Inderdaad heeft SCHIFF zijn werkje met ongeveer 25 bldz. vermeerderd en een aantal verbeteringen aangebracht. Hij heeft echter zeer goed gedaan ook thans niet te treden buiten het aanvankelijke doel: een vertrouwbare handleiding voor technisch onderzoek te geven, tot welker samenstelling een noodlottig afgelopen transfusie oorspronkelijk de aanleiding is geweest.

De algemeene verspreiding dezer handleiding zal ongetwijfeld reeds hebben bijgedragen tot een zorgvuldiger voorbereiding der bloedtransfusie dan in voorafgaande jaren. Het spreekt van zelf, dat de nieuwe letter-terminologie de Romeinsche cijfers thans geheel verdrongen heeft. Binnenkort zal de jonge generatie van artsen de laatste niet meer kennen. Wat de theoretische uiteenzetting der hypothesen van HIRSZFELD, BERNSTEIN en de jongste van BAUER betreft (welke aan de bespreking der techniek voorafgaat) vindt men een nieuw schema bldz. 12 ingelascht, waaruit men o.a. kan zien, dat in de gameten, volgens de hypothese van BERNSTEIN, A en B alleen gescheiden, nimmer gezamenlijk kunnen voorkomen. Een aanwinst is de korte, doch duidelijke uiteenzetting omtrent de nieuwe vondsten van LANDSTEINER: de agglutinogenen M., N. en P. met welke geen antilichamen in het serum correspondeeren. Deze factoren erven onafhankelijk van die der bekende bloedgroepen over. Zoowel te New-York als te Berlijn werd de factor M in ongeveer 80 pCt., de factor N in 76 pCt. der onderzochte personen gevonden. Terwijl SCHIFF in de eerste uitgave het gebruik van dierlijke immuumséra ter vervanging van menschenserum bij de agglutinatieproeven, voor de practijk nog onbelangrijk achtte, wijst hij thans op het nut van deze, wegens den hooger titer, dien men bereiken kan, en de houdbaarheid van het serum. Zeer wordt de aandacht gevestigd op de noodzakelijke verdunning van het te onderzoeken bloed en nieuwe wenken zijn toegevoegd om vergissing met pseudo- en autoagglutinatie te voorkomen. Ook is het te begrijpen, dat na de publicatie van THOMSEN te Copenhagen over agglutinatie door bacteriële infectie van bloed of haemotest, ook dit onderwerp ter sprake komt — een gemakkelijk te vermijden euvel, wanneer men slechts zorg draagt om een geschikt antisepticum toe te voegen.

Wat de forensische afdeeling van het boekje betreft, heeft de schrijver een reeks ambtelijke gerechtelijke publicaties bldz. 73—77